

PŘEHLED KLÍČOVÝCH AKTIVIT PROJEKTU

1. Situační analýza a tvorba metodiky pro práci se žáky se SVP v rámci školního poradenského pracoviště (ŠPP)
2. Vzdělávání pedagogů a ostatních odborných pracovníků v oblasti prevence a péče o žáky se SVP
3. Implementace metod a aktivit ŠPP do praxe a podpora pedagogů při práci se žáky se SVP
4. Vznik speciálního studijního centra pro žáky se SVP a jeho provoz
5. Doplňkové aktivity pro žáky se SVP a podpora jejich začlenění do třídních kolektivů
6. Řízení a administrace projektu

1. Situační analýza a tvorba metodiky pro práci se žáky se SVP v rámci školního poradenského pracoviště (ŠPP)

- 1) Identifikaci žáka se SVP, tj. kdy a jak dochází k odhalení problémů u žáků. Je třeba vyhodnotit včasnost identifikace, zda mohly být problémy identifikovány již dříve, způsob identifikace, zodpovědnost konkrétních pedagogů nebo specialistů za identifikaci SVP, atd.
- 2) Proces řešení problému žáka, tj. práci speciálních pracovníků a třídních učitelů, komunikace s rodičem, odborná vyšetření v PPP, atd.
- 3) Sestavení individuálního vzdělávacího plánu - pro které žáky se plán sestavuje, kdo se na sestavení IVP podílí, jak plány zohledňují situaci a potřeby konkrétního žáka, kvalita a efektivnost IVP, apod.). Pro které žáky by se plán měl sestavovat nad rámec povinných IVP na základě vyšetření PPP.
- 4) Aktuální výsledky péče o žáky s IVP, tj. stanovení kritérií pro hodnocení úspěšnosti péče (zejména studijní výsledky žáků a úspěšnost integrace do kolektivu), hodnocení jak zpětně v rámci analýzy, tak zejména do budoucna v rámci projektu i v po-projektové fázi.
- 5) Funkce specialistů při práci se žáky se SVP (psycholog, speciální pedagog, asistent pedagoga), aktuální stav speciálních pracovníků na škole (odborné znalosti, kapacita, atd.).
- 6) Funkce třídních učitelů a dalších pedagogů při práci se žáky se SVP, jejich odborné znalosti a kompetence v oblasti SVP.
- 7) Analýza stavu spolupráce se zájmovými subjekty, zejména s rodiči žáků a s externími organizacemi (např. PPP). Na základě situační analýzy bude sestavena komplexní metodika, která bude výchozím dokumentem pro práci se žáky se SVP. Metodika bude popisovat kompletní proces od identifikace SVP žáka (ideálně při nástupu školní docházky), přes nápravný a vzdělávací proces žáka se SVP až po ukončení jeho povinné školní docházky.

Výsledkem aplikace metodiky by mělo být:

- 1) včasné odhalení všech žáků se SVP,
- 2) volba optimálního přístupu k těmto žákům,
- 3) dosažení osobního maxima žáků se SVP a jejich začlenění do kolektivu,
- 4) maximální efektivita celého procesu při prioritním zachování bodů 1 až 3.

2. Vzdělávání pedagogů a ostatních odborných pracovníků v oblasti prevence a péče o žáky se SVP

KA02 bude probíhat od 1. 7. 2013 do 31. 1. 2014. Cílem této aktivity je poskytnout další vzdělání v oblasti práce se žáky se SVP a také v souvisejících aktivitách (typu komunikace se žákem, s rodičem, apod.). Cílovou skupinou této aktivity jsou odborní pracovníci školy pro žáky se SVP a také ostatní pedagogové, kteří s těmito žáky pracují v rámci svých běžných tříd (min. 31 osob). Konkrétně se bude jednat o následující typy kurzů a školení:

1) Specializované (příp. certifikované) individuální kurzy pro odborné pracovníky (psycholog, speciální pedagog, asistent pedagoga) a pedagogy:

- Sociometrický kurz na metodu "SO-RA-D" (pedagogická diagnostika třídního klimatu, volba třídních zástupců, optimalizaci práce se třídami). Rozsah kurzu 1 den, 1 účastník (školní psycholog).
- Test kognitivních schopností Woodcock-Johanson (zmapování celkového potenciálu dítěte). Rozsah kurzu 1 den, 1 účastník (školní psycholog).
- Sociometrický kurz na metodu "Třídní kompas" (informace o sociální dynamice ve třídě, identifikace ohrožených žáků, těsná spolupráce s vybranými žáky s pozitivním sociálním vlivem na třídu). Rozsah kurzu 1 den, celkem se zúčastní min. 30 osob ve dvou skupinách. Účastníci: psycholog, speciální pedagog, třídní učitelé a další pedagogové.

2) Školení pro pedagogy na ZŠ Kunratice (organizované na místě pro větší skupinky pedagogů 12 až 15 osob), která se budou vztahovat k metodice vytvořené v KA01, tematicky zejména:

- metody a způsoby identifikace žáka se SVP,
- metody práce a způsobů hodnocení u dětí se SVP,
- postup při stanovení pedagogické diagnostiky a tvorba IVP,
- metody při práci s třídními kolektivy, funkční komunikační styly při práci s dětmi a rodiči,
- přehled speciálních pedagogických postupů u specifických poruch učení a chování.

Celkový rozsah těchto kurzů bude dohromady 8 školících dní (64 školících hodin) v průběhu realizace projektu. Kurzů se zúčastní celkem min. 30 pedagogů. Kurzy budou flexibilně organizovány v různé formě, od cca dvouhodinových krátkých seminářů po celodenní kurzy. Detailní obsah kurzů bude přesně navazovat na metodiky vytvořené v KA01, kurzy budou základem pro jejich využívání v praxi.

Kurzy budou zajištěny interně pracovníky školního poradenského pracoviště (psycholog, speciální pedagog). Konkrétní náplň kurzů bude ještě upřesněna na základě metodiky vytvořené v KA01 (v rámci metodiky budou upřesněny požadavky na pedagogy a odborné pracovníky z hlediska jejich znalostí a kompetencí, detailní obsah kurzů bude na tyto požadavky navazovat).

3. Implementace metod a aktivit ŠPP do praxe a podpora pedagogů při práci se žáky se SVP

KA03 bude probíhat od 1. 9. 2013 do 28. 2. 2015. Bude navazovat na KA01 a KA02, resp. částečně se překrývat. Klíčovou náplní této aktivity bude implementace metodiky práce se žáky se SVP (vytvořené v KA01) do praxe a podpora všech žáků se SVP na škole, včetně jejich podpory skrze spolupráci s pedagogy (třídními učiteli) a rodiči žáků. Pozn. RODIČE (A V TOMTO SMYSLU I UČITELÉ) NEJSOU CÍLOVOU SKUPINOU, ALE JEJICH ZAPOJENÍ JE NEZBYTNÉ PRO PÉČI O ŽÁKA. Všechny zapojené osoby dále využijí znalostí získaných v KA02.

Klíčovými pracovníky v této aktivitě budou:

1) Školní psycholog. Podílí se na zlepšování klimatu ve škole. Mezi jeho činnosti bude patřit zejména:

- spolupráce s učiteli při vyhledávání žáků se SVP a žáků mimořádně nadaných, s prospěchovými potížemi, aj.
- vedení třídnických hodin ve spolupráci s učitelem (použití technik skupinové dynamiky, rozvoj komunikačních dovedností, sebeúcty, rozšíření sociálních dovedností, techniky z oblasti dramaterapie),
- anketní šetření a průzkumy ve škole (vztah žáků k vyučovacím předmětům, výskyt sociálně patologických jevů apod.) a konzultace s vedením školy, výchovným poradcem, školním metodikem prevence, třídním učitelem,
- individuální psychologické poradenské služby žákům, dále také rodičům a učitelům školy.
- spolupřítomnost preventivních programů, metodická podpora učitelům při aplikaci psychologických poznatků do praxe, aj.

2) Speciální pedagog. Mezi jeho činnosti bude patřit zejména:

- tvorba a aktualizace podrobných individuálních vzdělávacích plánů žáků se SVP,
- sledování jejich plnění, hodnocení výsledků a vývoje situace u žáka,
- konzultace pro žáky, pedagogy i rodiče,
- plánování, realizace a monitoring individuální integrace žáků se SVP,
- individuální i skupinová práce se žáky se SVP,
- logopedie (individuální práce se žákem při nápravách řeči), aj.

3) Asistenti pedagoga pro žáky se SVP (7 osob). Jejich úkolem je podpora učitele přímo ve výuce, kdy má na starosti žáky se SVP, kterým se pedagog nemůže v rámci velkého kolektivu věnovat individuálně. V praktické každodenní péči o žáka se jedná o klíčovou osobu. Mezi jeho činnosti bude patřit zejména:

- pedagogická asistence při výchovné a vzdělávací činnosti žáků, spolupráce s pedagogy, individuální práce se žáky se SVP,
- příprava speciální výuky na každou vyučovací hodinu spolu s pedagogem,
- pomoc žákům při přípravě na vyučování,
- podílí se na diagnostice a hodnocení svých žáků,
- poskytování zpětné vazby žákům se SVP, jejich rodičům, pedagogům, aj.

Činnosti výše zmíněných pracovníků se budou prolínat a doplňovat. Je nezbytné, aby se např. na tvorbě individuálního vzdělávacího plánu podíleli všechny zainteresované osoby (každá připojí svoji část v návaznosti na ostatní), neboť přístup k žákovi se SVP musí být komplexní a sjednocený. Stejně tak je třeba komunikovat jednotně a synchronizovaně směrem k rodiči žáka se SVP.

4. Vznik speciálního studijního centra pro žáky se SVP a jeho provoz

KA04 bude probíhat od 1. 7. 2013 do 28. 2. 2015, tj. téměř po celou dobu. V první fázi (7 a 8/2013) vznikne speciální studijní centrum (SSC) v rámci školní knihovny a studovny. Ve druhé fázi pak bude toto centrum poskytovat podporu žákům se SVP. Tato KA bude zaměřena na cílovou skupinu dětí se SVP (zejména cizinci, děti z nepodněného prostředí, děti s SPU atd.). Cílem aktivity je vytvořit jim vhodné podmínky pro vzdělávání nad rámec běžné výuky tak, aby měli k dispozici vyhrazený prostor a speciální pomůcky, které budou určeny na konkrétní vzdělávací potřebu žáka.

Zároveň bude k dispozici odborný pedagog, který bude v rámci SSC o tyto žáky pečovat.

V rámci KA budou probíhat následující činnosti:

- Vybudování centra (nákup pomůcek, PC a SW, tvorba náplně činnosti centra, zajištění a proškolení odborných pracovníků, atd.) a uvedení do provozu.
- Podpora všech žáků se SVP při rozvoji klíčových dovedností (přírodovědná, čtenářská - kompenzace dyslexie, dysgrafie, podpora tvořivého psaní, atd.).
- Podpora žáků - cizinců v jejich snaze začlenit se do vyučovacího procesu, zejména prostřednictvím zlepšování jejich jazykové úrovně, tj. obohacováním jejich slovní zásoby, procvičováním gramaticky českého jazyka, výslovnosti a celkového mluveného projevu.
- Podpora žáků - cizinců ve zvládnutí ostatního učiva, kde jsou problémy z důvodu jazykové bariéry (konkrétně asistence při plnění domácích úkolů, přípravy na výuku, atd.).
- Podpora a asistence žákům se SPU a SPCH v plnění úkolů daných odbornými pracovníky (speciální pedagog, logoped, školní psycholog, učitelé, asistenti pedagoga).
- Podpora a zlepšení připravenosti žáků se SVP na vyučování možností psaní domácích úkolů v prostředí studijního centra.
- Asistence a vedení žáků se SVP při přípravě školních prací - referátů, oborových prací, apod.

Výuka v rámci SSC bude probíhat formou:

- využití speciálních vzdělávacích materiálů pro žáky se SVP (učebnice, pracovní listy),
- využití speciálních výukových programů na PC (je nutno dovybavit učebnu),
- asistence odborného pedagoga v míře odpovídající potřebám daného žáka.

Míra využití SSC:

- SSC bude v dopoledních hodinách využito speciálním pedagogem, který zde povede speciální kurzy pro žáky se SVP, včetně práce s výukovými programy na PC (skupinky 5 až 15 žáků),
- odpoledne bude otevřené od 12 do 16 hodin, přičemž v tomto odpoledním bloku bude na místě odborný pracovník/pedagog, který se bude žákům se SVP speciálně věnovat. Tento pedagog bude zároveň spolupracovat se speciálním pedagogem, školním psychologem a učiteli, tak aby měl o konkrétních žácích přehled a znal jejich diagnózu a potřeby.

Cílem je zajistit pravidelnou docházku většiny žáků se SVP do centra.

Reálná poptávka je aktuálně cca 35 žáků denně, kteří mají zájem (resp. i jejich rodiče) SSC v odpoledních hodinách využívat. Kromě samotné vzdělávací funkce bude SSC také místem socializace pro žáky se SVP, budou se zde setkávat žáci různých věkových kategorií a s různým kulturním a rodinným zázemím. Centrum bude umístěno v rámci žákovské knihovny a studovny, tj. zároveň dojde částečně k promísení s ostatními žáky celé školy, např. v rámci čtenářského koutku.

5. Doplnkové aktivity pro žáky se SPV a podpora jejich začlenění do třídních kolektivů

KA05 bude probíhat od 1. 9. 2013 do 28. 2. 2015, celkem 16 měsíců (bez období hlavních letních prázdnin v roce 2014, tj. 07/2014 a 08/2014).

Jedná se o následující aktivity pro žáky se SVP:

1) Školní nízkoprahový klub

Cílem klubu je zachytit všechny žáky (2. stupeň ZŠ), kteří mají problémy nejrůznějšího charakteru. Řada z těchto žáků jsou právě žáci se SVP, dále žáci ze sociálně slabého prostředí mající potíže s učením, žáci se vztahovými či komunikačními problémy. V rámci KA05 dojde o rozšíření aktivity nízkoprahového klubu o zaměření se na žáky se SVP. Dojde k těsné spolupráci se školním poradenským pracovištěm a v rámci klubu bude působit odborný lektor se zaměřením na SVP.

Realizované činnosti: doučování žáků se SVP, individuální nápravy, kolektivní hry s cílem integrace a socializace, poradenství žákům ohledně výuky nebo volby povolání, atd. Rozsah aktivity: 10 hodin/týdně.

2) Skupina DUHA

Program je zaměřen na žáky prvního stupně (2. až 5. ročník). Skupina je primárně určena pro děti sociálně inhibované, děti se zvýšenou mírou úzkosti, které mají strach ze selhání či pro ty, které obtížně prožívají výkonové situace. Je určena pro děti, které mají nízké sebevědomí, mají potíže se začlenit či adekvátně a přiměřeně prosadit ve skupině vrstevníků.

Realizované činnosti: skupinové práce za využití řady interakčních metod, verbálních, neverbálních terapeutických technik, prvků z dramaterapie, arteterapie, muzikoterapie, relaxační techniky atd. Rozsah aktivity: 8 hodin/týdně.

3) Program ETNA

Program je zaměřen na žáky prvního stupně (2. až 5. ročník). Skupina je určena primárně pro děti s etopedickými (výchovnými) problémy, které mají potíže s optimálním fungováním v rámci dětského kolektivu.

Realizované činnosti: viz DUHA. Rozsah aktivity: 8 hodin/týdně.

4) Adaptační kurzy pro žáky prvních a šestých tříd pro podporu integrace žáků se SVP

Adaptační výjezdy v první a v šesté třídě (kde se formují nové vrstevnické skupiny) fungují jako základ pro primárně preventivní působení v třídních kolektivech. Je určen primárně pro žáky se SVP, kteří mají problém s běžnou socializací a integrací do kolektivu.

Realizované činnosti: Skupinová práce v komunitním kruhu formou herních prožitkových aktivit (hry, simulace reálných situací) za využití procesů skupinové dynamiky (koheze, tenze, interakčních procesů, projekce minulých vztahů, skupinovou atmosférou, pozicemi a rolami ve skupině, atd.).

Rozsah aktivity: 2*8 hodin vždy na počátku školního roku, 2 třídy, 2 roky, tj. celkem $2 \cdot 8 \cdot 2 = 64$ hodin za dobu projektu.

5) Motorická cvičení pro žáky se SVP

Aktivita je zaměřena na žáky se specifickými vývojovými poruchami. Princip spočívá v postupném zdokonalování kontroly rovnováhy, motorické zručnosti a integrace raných reflexů dětí, formou uceleného systému pravidelného cvičení založeného na pohybech, které normálně se vyvíjející dítě dělá v prvním roce života.

Projekt CZ.2.17/3.1.00/36336

Nastavení funkčního modelu integrace dětí se SVP s cílem dosáhnout jejich osobního maxima a začlenit je úspěšně do třídních kolektivů

6. Řízení a administrace projektu

KA06 bude realizována po celou dobu projektu. Tato aktivita zahrnuje veškeré řízení projektu, administrativu a finanční řízení (nejedná se o účetnictví, ale o zejména o řízení průběhu čerpání rozpočtu a příprava finanční části monitorovacích zpráv).

Na aktivitě se bude podílet:

- 1) Manažer projektu,
- 2) Administrátor,
- 3) Finanční manažer,
- 4) Odborný garant - koordinátor.

Mezi administrativní pracovníky řadíme první 3 definované pozice, odborný garant - koordinátor bude mít na starost zejména koordinaci odborných aktivit projektu, jednotlivých odborných pracovníků a pedagogů, bude hlídat průběh všech aktivit a kontrolovat kvalitu výstupů z odborného hlediska. Jeho práce se tedy vztahuje ke všem KA, proto jsme ho pro přehlednost přiřadili do realizačního týmu v KA06.

Konkrétní aktivity v rámci řízení projektu jsou detailně popsány v popisech práce administrativních pracovníků v kapitole realizačního týmu.